

ЕКСПЕРТИЗА ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК, ЯКІ СУПЕРЕЧАТЬ СУСПІЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ, ПРИНЦИПАМ ГУМАННОСТІ ТА МОРАЛІ

Тетяна Коваленко,
*старший науковий співробітник
Центру експертних досліджень НДІ інтелектуальної
власності НАПрН України*

Аналіз історії розвитку українського та міжнародного законодавств в галузі торговельних марок (знаків для товарів і послуг) містить встановлену заборону щодо реєстрації торговельних марок, які суперечать суспільним інтересам, принципам гуманності та моралі. У статті розглядається відмінності між поняттями «суспільний інтерес» і «принципи гуманності та моралі», їхні характерні ознаки. Також досліджується питання можливості проведення судово-експертних досліджень торговельних марок на відповідність принципам гуманності та моралі, суспільним інтересам.

Ключові слова: торговельна марка, фірмове (комерційне) найменування

Правові засади щодо дотримання публічного порядку та захисту моралі в Україні визначені законодавчими актами, нормами та принципами національного й міжнародного права, зокрема, Конституцією України, Цивільним кодексом України, законами України «Про захист суспільної моралі», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про охорону культурної спадщини», Паризькою конвенцією про охорону промислової власності, Міжнародною конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод тощо.

Одним з основних міжнародних законодавчих актів щодо дотримання заборони на реєстрацію торговельної марки та визнання її недійсною через порушення публічного порядку та моралі є Паризька конвенція про охорону промислової власності (далі — Паризька конвенція). Так відповідно до ст. 6*quinquies* (B) Паризької конвенції

«Товарні знаки, що підпадають під дію цієї статті, можуть бути відхилені при реєстрації чи визнанні недійсними лише в таких випадках: (...) 3. Якщо знаки суперечать моралі чи громадському порядку та, особливо, якщо вони можуть ввести в оману громадськість. Мається на увазі, що знак не може розглядатися як такий, що суперечить громадському порядку, з тієї єдиної причини, що він не відповідає якомуньбудь закріпленому законодавством обмеженню щодо реєстрації, за винятком випадку, коли саме це положення стосується громадського порядку» [2].

Загальновідомо, що Паризька конвенція неодноразово переглядалась. Як зазначає Г. Боденхаузен у коментарі до неї: «У початковому тексті Паризької конвенції 1883 р. єдиним мотивом відмови при реєстрації чи визнання недійсною реєстрації знаків, про які йдеться в цій статті, було положення [тоді це був пункт (4) статті 6], згідно з яким заявка може бути відхилена,

якщо об'єкт її вважається таким, що суперечить моральним звичаям і публічному порядку» [4, 149].

Тобто заборона на реєстрацію торговельної марки, що суперечить моральним принципам або суспільному порядку, була на той час єдиним критерієм відхилення торговельної марки при реєстрації або визнанні такої реєстрації недійсною. Це положення Паризької конвенції належать до спеціальних норм та є винятком із зобов'язання про прийняття зареєстрованої торговельної марки «такою, як вона є» (ст. *biquinques* А. (1)) для реєстрації в інших країнах-учасницях Паризької конвенції. Зазначене положення знайшло своє відображення в законодавстві та нормативних актах України щодо торговельних марок. Іншими словами, враховуючи зміст положення Паризької конвенції, що розглядається, така заборона як підстава для відмови в реєстрації чи визнанні торговельної марки недійсною, повинна обов'язково міститись у національному законодавстві й обов'язково використовуватись у випадку, коли торговельна марка суперечить моралі чи публічному порядку як це розуміється в країні, де запитується охорона, зокрема в Україні, як країні-учасниці Паризької конвенції.

Отже, від початку дії Паризької конвенції норма, що розглядається, мала засадне значення при встановленні на міжнародному рівні уніфікованого підходу до визначення обсягу охороноздатності торговельної марки для країн-учасниць цієї Конвенції.

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»:

«1. Правова охорона надається знаку, який не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі, вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні, та заборону пропаганди їхньої символіки», та на який не

поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені цим Законом.

2. Об'єктом знака може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, у тому числі власні імена, літери, цифри, зображувальні елементи, кольори та комбінації кольорів, а також будь-яка комбінація таких позначень. Об'єктом знака не можуть бути імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади у комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік (крім випадків, пов'язаних з розвитком української науки та культури), працювали у радянських органах державної безпеки, назви СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних радянських республік та похідні від них, назви, пов'язані з діяльністю комуністичної партії, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України у ХХ ст.» [1].

Деталізація норм цієї статті міститься в Правилах складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг (далі — Правила), а саме: «4.3.1.1. Під час перевірки позначення, заявленого на реєстрацію як знак, щодо наявності підстав для відмови у наданні правової охорони, відповідно до п. 1 ст. 5 Закону, встановлюється: чи не належить заявлений знак до позначень порнографічного характеру, чи не містить антидержавних, расистських лозунгів, емблем та найменувань екстремістських організацій, нецензурних слів та виразів тощо.

Якщо заявлене позначення або хоча б один з його елементів відно-

ситься до позначень, зазначених в абз. 1 цього пункту, подальший розгляд заявки припиняється і заявнику надсилається рішення про відхилення заявки» [3]. Звісно, що цей перелік не є вичерпним.

Розглянемо змістове навантаження понять «публічний порядок», «гуманність і мораль».

«Публічний порядок, порядок громадський — урегульована моральними і правовими нормами система суспільних відносин, що має на меті гарантування громадської безпеки і спокою, захисту честі і гідності громадян, нормальних умов для діяльності державних та громадських організацій» [5].

«Гуманність — (лат. *humanus* — людяний) — любов, увага до людини, повага до людської особистості; добре ставлення до всього живого; людяність, людинолюбство. Система установок особистості стосовно людини, групи людей, живої істоти, обумовлена моральними нормами і цінностями, представлена у свідомості переживаннями жалю і реалізована у спілкуванні і діяльності в актах сприяння чи допомоги. У вузькому сенсі гуманність — прагнення не завдавати страждань людині наскільки це можливо» [6].

«Мораль (лат. *moralis* — моральний) — система формальних, у вигляді правових приписів поглядів, уявлень, норм та оцінок, що регулюють поведінку людей у суспільстві, практична реалізація положень якої забезпечується громадським осудом та іманентним імперативом соціалізованого індивіда» [7].

Отож публічний порядок — це урегульована моральними та правовими нормами система суспільних відносин (об'єктивний, абсолютний критерій). Публічний порядок є результатом дії не всієї системи соціальних норм, а лише норм права. Наприклад, як зазначає у коментарі до Паризької конвенції Г. Боденхаузен, «знаком, який суперечить порядку, може бути знак, який не відповідає фундаментальним

правовим и соціальним концепціям певної країни» [4, 162].

Що стосується гуманності та моралі, то це система формальних настанов особистості щодо кого-небудь (суб'єктивний критерій). Гуманність — добре ставлення, повага до всіх людей взагалі та до кожної людини окремо, людяність. Норми моралі — це правила поведінки, що встановлюються відповідно до уявлень особи про добро та зло, справедливість і несправедливість, обов'язок, честь, гідність, що охороняються силами суспільної думки чи внутрішнім переконанням.

Потрібно зазначити, що більшість рішень з приводу відповідності або невідповідності позначення, заявленого на реєстрацію, принципам публічного порядку, гуманності та моралі вирішуються ще на етапі проведення кваліфікаційної експертизи співробітниками ДП «Український інститут інтелектуальної власності». Що стосується досліджень судової експертизи, то питання про таку відповідність або невідповідність не зазначені в переліку рекомендованих питань для проведення судової експертизи Науково-методичних рекомендацій Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень [21]. Автор вважає, що такий стан речей пояснюється тим, що на розгляд судової експертизи виносяться питання, які потребують спеціальних знань. При проведенні експертизи позначення з приводу його суперечності принципу публічного порядку — підставою для віднесення його до такої категорії є встановлення факту притаманності йому ознак, чітко визначених законодавчими актами України. Фактично таке дослідження має ознаки правового та не належить до компетенції судового експерта за спеціальністю 13.6 «Дослідження, пов'язані з комерційними (фірмовими) найменуваннями, торговельними марками (знаками для товарів і послуг), географічними зазначеннями».

Крім того, спеціальні знання, якими оперує судовий експерт, є об'єктивними та незалежними від особистих систем поглядів, уявлень, норм, оцінок експерта, які регулюють його поведінку. Напвпаки, при перевірці позначення щодо його невідповідності принципам гуманності та моралі експерт буде не так користуватися спеціальними знаннями, як керуватися власним досвідом залежно від особистих систем поглядів, уявлень, норм і оцінок. Отож висновок експерта щодо відповідності чи невідповідності позначення принципам гуманності та моралі буде пронизаний особистим суб'єктивізмом і не ґрунтуватиметься на спеціальних знаннях. Тож зосередимося на експертизі заявки на торговельну марку.

Варто зазначити, що помилки експерта, допущені на етапі кваліфікаційної експертизи за заявленим на реєстрацію позначенням, за недостатньої кількості досвіду чи певного бачення, виховання або сприйняття світу збільшуються та можуть призвести до неправильного винесення рішення.

До хибних результатів рішення за результатами експертизи позначення щодо його відповідності чи невідповідності критерію «гуманність і мораль» можуть призвести суб'єктивне бачення перспектив ухваленого рішення в умовах мінливості середовища, а також особисті переконання єдиного експерта, що виносить рішення.

Неправильне рішення може бути наслідком хвилювання, гніву, страху, коли експерт не здатен взяти до уваги всі належні обставини. За таких умов особливо гостро проявляється здатність сприймати не дійсні факти, а ті, які він хоче бачити. Рішення може прийматися на основі не об'єктивного, а перекрученого уявлення про дійсність. Виокремлюють такі найпоширеніші суб'єктивні недоліки при винесенні рішень, як упередженість, перестракування, половинчастість, егоцентризм, заміна справжнього бажаним [8].

Упередженість — хибна думка, що складається щодо кого-, чого-небудь наперед, без ознайомлення, та пов'язане з нею відповідне ставлення [9].

Перестракування — від «перестраховуватися», діяти надміру обережно, щоб зменшити свою відповідальність за що-небудь, застерегти себе від небажаних наслідків [10].

Половинчастість — одна прийнята напівправа тягне за собою половинчастість в іншому [11].

Егоцентризм — нездатність або невміння індивіда зрозуміти чужу позицію, сприйняття своєї думки як єдиної можливої [12].

Заміна справжнього бажаним — стається внаслідок надмірного оптимізму, недооцінки труднощів, а також прагнення підтримати свій авторитет, показати себе здатним подолати будь-які перешкоди [13].

Перераховані суб'єктивні недоліки при прийнятті рішення щодо відповідності чи невідповідності заявленого на реєстрацію позначення критеріям «гуманність і мораль» дуже небезпечні. Тож, приймаючи рішення, необхідно зважати на таке: чи об'єктивно оцінена ситуація, чи впливає ухвалене рішення з конкретних умов, чи не вдався експерт до упередженості, перестракування, половинчастості та чи не видає бажане за дійсне, чи не надає перевагу особистим цілям й амбіціям на шкоду загальній справі.

Отже, у процесі проведення експертизи позначення щодо його відповідності чи невідповідності такому критерію, як «принцип гуманності і моралі» необхідна участь достатньої кількості експертів ДП «Український інститут інтелектуальної власності», а можливо і сторонніх людей, наприклад, за допомогою соціального опитування, кількість таких експертів може зростати при складних і нестандартних рішеннях.

Міжнародний досвід свідчить про те, що питання відповідності або невідповідності позначення принципам публіч-

ного порядку, гуманності та моралі вирішуються і в судовому порядку.

У міжнародній практиці значна кількість відмов у реєстрації заявлених позначень пов'язана з наявністю в них заклику до насильства. Особливо це стосується спортивних заходів, зокрема футбольних матчів. Наприклад, було відмовлено в реєстрації позначення «Inter City Firm» для одягу та взуття (клас 25 Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніцька класифікація)) (далі — МКТП). Це позначення в 1970–1980 роках використовувалося відомою англійською футбольною хуліганською групою та асоціювалося з футбольною командою West Ham United. Використання такого позначення могло спровокувати футбольних фанатів інших команд на порушення [14].

Логістичній компанії (послуги 39 класу МКТП) було відмовлено в реєстрації заявленого позначення «Ракі» як расистського. Це позначення використовується в англійських країнах щодо пакистанців та індусів і має зневажливий характер [15].

З тих же причин експертами патентного відомства США було відмовлено в реєстрації позначення «Redskins» для товарів 25 класу МКТП [16].

У справі McGinley для товару «газети» (клас 16 МКТП) було заявлено позначення, що містило фотографію оголеного чоловіка та жінки, що цілуються. Таке позначення було визнано аморальним і скандальним [17].

При розгляді справи № СИП-592/2014 суд з інтелектуальних прав Російської Федерації підтримав рішення Роспатенту про відмову в реєстрації позначення «В кругу семьи» для алкогольної продукції (клас 33 МКТП) [18]. Як було зазначено в рішенні суду, використання цього позначення як маркування алкогольної продукції здатне породжувати у свідомості споживачів уявлення про те, що вживання алкоголю в колі всіх членів сім'ї, зокрема й дітей, є нор-

мою, знецінюючи таким чином роль сім'ї у суспільстві.

Натепер в Україні також є зареєстровані торговельні марки [19], що, на думку автора цієї статті, не відповідають принципу «гуманність і мораль». Зокрема, для товарів 32, 33 класів МКТП «пиво, алкогольна продукція» зареєстровані та є чинні торговельні марки «Зберегти родину разом!»

Збери Родину разом!

(свідоцтво України № 74629)

Добра родина

(свідоцтво України № 113605),

**Р
О
Д
И
Н
А**
легка

(свідоцтво України № 140758),

**Р
О
Д
И
Н
А**
м'яка

(свідоцтво України № 140760),

Завжди доречна до сімейних свят

(свідоцтво України № 118858).

На думку автора, такі торговельні марки для зареєстрованих товарів 32, 33 класів МКТП пропагують вживання алкогольних напоїв всією сім'єю (родиною), що суперечить критерію «гуманність і мораль», оскільки «родина — соціальна група, яка складається з чоловіка та жінки, які зазвичай перебувають у шлюбі, їхніх дітей (власних або прийомних) та інших осіб, поєднаних родинними зв'язками з подружжям, кровних родичів, і здійснює свою життєдіяльність на основі спільного економічного, побу-

тового, морально-психологічного укладу, взаємної відповідальності, виховання дітей» [20].

Для товарів 34 класу МКТП «тютюнові вироби» зареєстровані та чинні в Україні торговельні марки:

РІДНЕНЬКІ

(свідоцтво України № 88334),

ПРОДУКТ № 1

(свідоцтво України № 115958),

(свідоцтво України № 116511).

На думку автора цієї статті, такі торговельні марки також не відповідають критерію «гуманність і мораль», оскільки породжують у свідомості споживачів уявлення про те, що паління є нормальним станом життя людини, не є шкідливим для здоров'я.

Як показує практика експертизи позначень, заявлених на реєстрацію, не менш гостро постають питання віднесення позначень, які відповідно до п. 4 ст. 6 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» «відтворюють: (...) прізвища, імена, псевдоніми та похідні від них, портрети і факсиміле відомих в Україні осіб без їх згоди» [1], до категорії таких, що суперечать принципам гуманності та моралі. Це пов'язано з тим, що використання прізвища, імені, псевдоніма тощо відомої людини у зв'язку із торгівлею з певними категоріями товарів має образливий характер.

Наприклад, в Україні для товарів 30 класу МКТП (кава, чай, какао та заміники кави; рис; тапіока і саго; борошно та зернові продукти; хліб, кондитерські вироби; харчові льоди; цукор, мед, м'яса; дріжджі, пекарські порошки; сіль; гірчиця; оцет, соуси (приправи); прянощі; лід (заморожена вода)) зареєстровано торговельну марку, що, на думку автора цієї статті, не відповідає принципам гуманності і моралі — «Толстой».

ТОЛСТОЙ

• 2012 •

(свідоцтво України № 174488).

Таке використання портрета та прізвища всесвітньовідомого письменника у зв'язку з торгівлею товарами може призвести до приниження його імені, навіть якщо воно перейшло у формат «суспільного надбання».

Підсумовуючи вищевикладене можна дійти таких висновків і сформулювати пропозиції.

- перевірка позначень, які суперечить публічному порядку, не є предметом дослідження судової експертизи за спеціальністю 13.6;

- позначення, що суперечать гуманності та моралі, як окремо, так і щодо певних товарів і послуг, можуть розглядатись як такі, що ображають людську гідність, патріотичні та релігійні почуття;

- у процесі проведення експертизи позначення щодо його відповідності чи невідповідності такому критерію, як «принцип гуманності і моралі» необхідно залучати комісію експертів. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг; Закон України із змінами і доповненнями № 751-XIV (751-14) від 16.06.1999 року. ВВР. 2001. № 8. Ст. 37. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
3. Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, затверджені наказом Державного патентного відомства України від 28.07.1995 року № 116 із змінами і доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0416-97>.
4. Боденхаузен Г. Парижская конвенция по охране промышленной собственности. Комментарий. / пер. с французского Тумановой Н. Л.; под ред. проф. Богуславского М. М., вступ. ст. Питовранова Е. П. Издательство М.: Прогресс, 1977, 377 с.
5. Публічний порядок, порядок громадський. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TS000706.html.
6. Гуманність. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>.
7. Мораль. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C>.
8. Суб'єктивні недоліки при винесенні рішень. URL: http://pidruchniki.com/1548060640721/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/subyektivni_problemi_rozrobtisi_uhvalenni_rishen.
9. Упередженість. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8>.
10. Перестраховка. URL: <http://sum.in.ua/s/perestrakhovuvatysja>.
11. Половинчастість. URL: <http://ukrlit.org/slovnnyk/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>.
12. Егоцентризм. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC>.
13. Заміна дійсного бажаним. URL: http://pidruchniki.com/1548060640721/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/subyektivni_problemi_rozrobtisi_uhvalenni_rishen.
14. U. K. Trademark Application Serial N 2376955, application denied, Dec. 0-302-05, paras. 12, 14 (Nov. 11, 2005). URL: <https://www.ipo.gov.uk/t-challenge-decision-results/o30205.pdf>.
15. PAKI Logistics GmbH v. OHIM [2011] Dec. T-526/09 (Fr.). URL: freecases.eu/Doc/CourtAct/3622623.
16. Harjo v. Pro-Football, Inc, 50 U.S.P.Q.2d 1705 (T.T.A.B. 1999), rev'd, 284 F. Supp. 2d 96,68 U.S.P.Q.2d 1225 (D.D.C. 2003). URL: [books.google.com.ua/books?id=0ZbwCAAAQBAJ&pg=PA122&lpg=PA122&dq=Harjo+v.+Pro-Football,+Inc,+50+U.S.P.Q.2d+1705+\(T.T.A.B.+1999\),+rev%27d,+284+F.+Supp.+2d+96,+68+U.S.P.Q.2d+1225+\(D.D.C.+2003\)&source=bl&ots=JcM1oD1iu0&sig=nDwGuNNvXwG3dmxoSOVfC9MsMrM&hl=ru&sa=X-&ved=0ahUKEwjvxfXG4fXbAhWLJJoKHRCVD6sQ6AEILDAB#v=onepage&q=Harjo%20v.%20Pro-Football%2C%20Inc%2C%2050%20U.S.P.Q.2d%201705%20\(T.T.A.B.%201999\)%2C%20rev'd%2C%20284%20F.%20Supp.%202d%2096%2C68%20U.S.P.Q.2d%201225%20\(D.D.C.%202003\)&f=false](http://books.google.com.ua/books?id=0ZbwCAAAQBAJ&pg=PA122&lpg=PA122&dq=Harjo+v.+Pro-Football,+Inc,+50+U.S.P.Q.2d+1705+(T.T.A.B.+1999),+rev%27d,+284+F.+Supp.+2d+96,+68+U.S.P.Q.2d+1225+(D.D.C.+2003)&source=bl&ots=JcM1oD1iu0&sig=nDwGuNNvXwG3dmxoSOVfC9MsMrM&hl=ru&sa=X-&ved=0ahUKEwjvxfXG4fXbAhWLJJoKHRCVD6sQ6AEILDAB#v=onepage&q=Harjo%20v.%20Pro-Football%2C%20Inc%2C%2050%20U.S.P.Q.2d%201705%20(T.T.A.B.%201999)%2C%20rev'd%2C%20284%20F.%20Supp.%202d%2096%2C68%20U.S.P.Q.2d%201225%20(D.D.C.%202003)&f=false).
17. McGinley, 660 F.2d 481,482 (C.C.P.A. 1981). URL: books.google.com.ua/books?id=9oyh8LqbPF8C&pg=PA137&lpg

=PA137&dq=McGinley,+660+F.2d+481,482+(C.C.PA.+1981)&source=bl&ots=eLC-FqZtHx&sig=19lkNKfhTrDMNU3FGk0NNE5ZQoU&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwi4gvuf4vXbAhWGC5oKHUFFBd8Q6AEIKjAA#v=onepage&q=McGinley%2C%20660%20F.2d%20481%2C482%20(C.C.PA.%201981)&f=false.

18. Решение суда по интеллектуальным правам от 02.11.2014 года по делу № СИП-592/2014. URL: <http://base.garant.ru/70733380/>.

19. Інтерактивна БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг». URL: <http://base.ukrpatent.org/searchBUL/search.php?dbname=certtm>

20. Родина. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0>.

21. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затверджена Наказом Міністерства юстиції України 08.10.1998 року (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 27.07.2015 року № 1350/5).

URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

1. Pro okhoronu prav na znaky dlia tovariv i posluh; Zakon Ukrainy iz zminamy i dopovnenniamy, vnesenymy Zakonomy № 751-XIV (751-14) vid 16.06.1999 roku. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

2. Paryzka konventsia pro okhoronu promyslovi vlasnosti vid 20.03.1883 roku.

URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_123.

3. Pravyla skladannia, podannia ta rozghliadu zaiavky na vydachu svidotstva Ukrainy na znak dlia tovariv i posluh, zatverdzeni nakazom Derzhavnogo patentnogo vidomstva Ukrainy vid 28.07.1995 roku № 116 iz zminamy i dopovnenniamy.

URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0416-97>.

4. Bodenkhaufen H. Paryzhskaia konventsia po okhrane promyshlennoi sobstvennosti. Kommentarii. / per. s frantsuzskoho Tumanovoi N. L.; pod red. prof. Bohuslavskoho M. M., vstup. statia Pytovranova E. P. Yzdatelstvo, M.: Progress, 1977. 377 s.

5. Publichnyi poriadok, poriadok hromadskiyi.

URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TS000706.html.

6. Humannist. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>.

7. Moral. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C>.

8. Subiektyvni nedoliki pry vynesenni rishen.

URL: http://pidruchniki.com/1548060640721/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/subyektivni_problemi_rozrobsi_uhvalenni_rishen.

9. Uperedzhenist. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8>.

10. Perestrakhovka. URL: <http://sum.in.ua/s/perestrakhovuvatysja>.

11. Polovynchastist. URL: <http://ukrlit.org/slovyk/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>.

12. Ehotsentryzm. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC>.

13. Zamina diisnogo bazhanym. URL: http://pidruchniki.com/1548060640721/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/subyektivni_problemi_rozrobsi_uhvalenni_rishen.

14. U. K. Trademark Application Serial N 2376955, application denied, Dec. 0-302-05, paras. 12, 14 (Nov. 11, 2005).

- URL: <https://www.ipo.gov.uk/t-challenge-decision-results/o30205.pdf>.
15. *PAKI Logistics GmbH v. OHIM* [2011] Dec. T-526/09 (Fr.).
URL: freecases.eu/Doc/CourtAct/3622623.
16. *Harjo v. Pro-Football, Inc*, 50 U.S.P.Q.2d 1705 (T.T.A.B. 1999), *revd*, 284 F. Supp. 2d 96, 68 U.S.P.Q.2d 1225 (D.D.C. 2003).
URL: [books.google.com.ua/books?id=0ZbwCAAAQBAJ&pg=PA122&lpg=PA122&dq=Harjo+v.+Pro-Football,+Inc,+50+U.S.P.Q.2d+1705+\(T.T.A.B.+1999\),+rev%27d,+284+F.+Supp.+2d+96,+68+U.S.P.Q.2d+1225+\(D.D.C.+2003\)&source=bl&ots=JcM1oD1iu0&sig=nDwGuNNvXwG3dmxoSOVfC9MsMrM&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwjvxfXG4fXbAhWLJJoKHRCVD6sQ6AEILDAB#v=onepage&q=Harjo%20v.%20Pro-Football%2C%20Inc%2C%2050%20U.S.P.Q.2d%201705%20\(T.T.A.B.%201999\)%2C%20revd%2C%20284%20F.%20Supp.%202d%2096%2C68%20U.S.P.Q.2d%201225%20\(D.D.C.%202003\)&f=false](https://books.google.com.ua/books?id=0ZbwCAAAQBAJ&pg=PA122&lpg=PA122&dq=Harjo+v.+Pro-Football,+Inc,+50+U.S.P.Q.2d+1705+(T.T.A.B.+1999),+rev%27d,+284+F.+Supp.+2d+96,+68+U.S.P.Q.2d+1225+(D.D.C.+2003)&source=bl&ots=JcM1oD1iu0&sig=nDwGuNNvXwG3dmxoSOVfC9MsMrM&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwjvxfXG4fXbAhWLJJoKHRCVD6sQ6AEILDAB#v=onepage&q=Harjo%20v.%20Pro-Football%2C%20Inc%2C%2050%20U.S.P.Q.2d%201705%20(T.T.A.B.%201999)%2C%20revd%2C%20284%20F.%20Supp.%202d%2096%2C68%20U.S.P.Q.2d%201225%20(D.D.C.%202003)&f=false).
17. *McGinley*, 660 F.2d 481, 482 (C.C.PA. 1981).
URL: [https://books.google.com.ua/books?id=9oyh8LqbPF8C&pg=PA137&lpg=PA137&dq=McGinley,+660+F.2d+481,+482+\(C.C.PA.+1981\)&source=bl&ots=eLC-FqZtHx&sig=19lkNKfhTrDMNU3FGk0NNE5ZQoU&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwi4gvuf4vXbAhWGC5oKHUFFBd8Q6AEIKjAA#v=onepage&q=McGinley%2C%20660%20F.2d%20481%2C482%20\(C.C.PA.%201981\)&f=false](https://books.google.com.ua/books?id=9oyh8LqbPF8C&pg=PA137&lpg=PA137&dq=McGinley,+660+F.2d+481,+482+(C.C.PA.+1981)&source=bl&ots=eLC-FqZtHx&sig=19lkNKfhTrDMNU3FGk0NNE5ZQoU&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwi4gvuf4vXbAhWGC5oKHUFFBd8Q6AEIKjAA#v=onepage&q=McGinley%2C%20660%20F.2d%20481%2C482%20(C.C.PA.%201981)&f=false).
18. *Reshenye suda po yntellektualnym pravam ot 02.09.2014 hoda po delu № SYP-592/2014*. URL: <http://base.garant.ru/70733380/>.
19. *Interaktyvna BD «Zareiestrovani v Ukraini znaky dlia tovariv i posluh»*.
URL: <http://base.ukrpatent.org/searchBUL/search.php?dbname=certtm>
20. *Rodyna*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0>.
21. *Instruktsiya pro pryznachennia ta provedennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen, zatverdzhena Nakazom Ministerstva yustytsii Ukrainy 08.10.1998 roku (u redaktsii nakazu Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 27.07.2015 roku № 1350/5)*.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

Надійшла до редакції 02.11.2018 року

Коваленко Т. Экспертиза торговых марок, противоречащих общественным интересам, принципам гуманности и морали. Анализ истории развития украинского и международного законодательства в области торговых марок (знаков для товаров и услуг) содержит запрет на регистрацию торговых марок, которые противоречат общественным интересам, принципам гуманности и морали. В статье рассматривается различия между понятиями «общественный интерес» и «принципы гуманности и морали» и характерные признаки. Также исследуется вопрос о возможности проведения судебно-экспертных исследований на соответствие принципам гуманности и морали, общественным интересам по торговым маркам.

Ключевые слова: торговая марка, фирменное (комерческое) наименование

Kovalenko T. Examination of trademarks that contradict public interest, principles of humanity and morality. An analysis of the history of the development of Ukrainian and international trademark law (trademarks and service marks) contains a prohibition on the registration of trademarks that are in conflict with the public interest, the principles of humanity and morals. The article deals with the differences between the concepts of «public interest» and «principles of humanity and morality», and their characteristic features. The possibility of conducting forensic research on compliance with the principles of humanity and morality, the public interest of trade marks.

However, the incorrect definition of their legal nature, ignorance of differences between them, may lead to their misuse and protection and, accordingly, violation of rights. For example, an unregistered trademark has no protection from the state side, and the commercial (firm) name is identical or similar to the one that may be confused with an earlier registered trademark of another person, deprives them of the possibility of selling goods or providing services that are subject to legal protection trademark Therefore, the ability to branch out a trademark and commercial (firm) name helps market participants realize and protect their exclusive rights.

Key words: trademark, brand name